

1. 2. 3. Familie !

ZO MAAK JE JOUW MUSEUM OF ERFGOEDSITE FAMILIEVRIENDELIJK

3. De Weg

Zin om er zelf werk van te maken? Deze handige poster kan je als werkinstrument gebruiken om straks je museum of erfgoed site te doen uitblinken in familievriendelijkheid.

Aan de hand van de volgende stappen en tips kan je concreet aan de slag.

Veel succes!

1

Inspiratie

Je vragen en ideeën aftoetsen bij collega's kan heel waardevol zijn. Wat is hun visie op familievriendelijkheid? Ga op inspiratiebezoek bij andere musea of sites in binnen- en buitenland, maar bereid eerst en vooral je bezoek goed voor:

- Maak een afspraak met de verantwoordelijke voor de familiewerking om zo meer te leren over de achterliggende visie, aanpak, hoogtepunten en werkpunten van het museum.
- Test het museum, de tentoonstelling en/of het familieparcours zelf uit.
- Maak foto's, filmpjes en notities om met jouw collega's te delen.
- Welke ideeën en inzichten wil je meenemen naar je eigen museum? Welke zeker niet?
- Kies ook eens een museum met een andere thematiek of visie dan die van je eigen museum.

Ontdek 8 familievriendelijke best practices vanaf pagina 28 van 2. De Getuigenissen.

2

Missie en Visie

In een missie beschrijf je de waarden waarvoor jouw organisatie staat, de identiteit van jouw museum of erfgoed site. Een visie verwoordt jouw doelen, en geeft inzicht over hoe je de toekomst van jouw organisatie ziet.

Jouw missie en visie zijn de leidraad bij initiatieven rond familievriendelijkheid, je controleert er de kwaliteit van elk project en elke actie die je onderneemt mee. Nieuwe ideeën laten slagen, lukt enkel zolang het binnen een duidelijk vooraf bepaald kader past én gedragen worden door iedereen binnen de organisatie. Beschrijf hieronder jouw missie en visie.

Missie

Visie

Onze tips voor een gedragen missie en visie in het hele huis:

- 1** Stel een **diverse werkgroep** samen. Nodig mensen uit alle teams en niveaus uit: van educatieve en publieksmedewerkers tot curatoren, onthaalbedienden, suppoosten en directie.
- 2** Het opstellen van een eenduidige missie en visie is geen gemakkelijke oefening. Je kan je in dit proces laten begeleiden door een **neutrale, derde partij**.
- 3** Zorg zeker ook voor een ijsbreker. Het is belangrijk om vanuit een **positieve insteek** aan de oefening te beginnen. Vraag binnen de werkgroep bijvoorbeeld naar een persoonlijke beste ervaring tijdens een uitstap met kinderen.

3

Wat is een familie?

Hoe actueel en accuraat is het beeld van 'het gezin' dat je gebruikt in jouw communicatie?

Nog steeds 6 op 10 gezinnen in Vlaanderen bestaan uit een getrouwd koppel met één of twee kinderen. Maar denk ook aan andere vormen van families:

- › nieuw samengestelde gezinnen
- › holebiggezinnen
- › eenoudergezinnen
- › bevriende families die samen op uitstap gaan
- › families met kleinkinderen, kinderen en grootouders
- › gezinnen met een migratieachtergrond

5

Kinderen

De mening van kinderen kan uiteraard niet ontbreken. We geven je enkele mogelijkheden mee om advies in te winnen van de jongste experts.

- Betrek kinderen bij jouw werking**
Richt een kinderadviesraad op, vraag feedback aan je jongste bezoekers, betrek hen bij het inrichten van een tentoonstelling of leid hen op tot juniorgidsen.
- Stuur kinderen op inspectie**
Nieuwsgierig naar wat kinderen te zeggen hebben over hun laatste museumbezoek? Kom het hier te weten:

Op het digitale platform Museumkids.nl vullen kinderen na elk museumbezoek een 'inspectieverslag' over het museum in, deze inspectieverslagen geven inzicht in wat kinderen zouden veranderen en verbeteren.

museumkids.nl

Op het Hola Pola youtube kanaal checken kinderen elke maand hoe kindvriendelijk musea zijn, en welke coole dingen er voor hen te beleven zijn.

www.youtube.com/holapola

Dingenzoekers gaat op zoek naar familievriendelijke adresjes in België (en de wereld), lees hun ervaringen van museumbezoeken met kinderen op de blog www.dingenzoekers.be

Nodig eens een blogger uit. Zij inspireren hun community maar al te graag met tips voor toffe familieuitstapjes. Een lijstje met huidige familiebloggers vind je op pagina 21 van 1. De Basis.

4

Expertise

Win expertise in van buitenaf. Organiseer een klankbordsessie met experts in familievriendelijkheid, mensen uit een volledig andere branche of lokale stakeholders en denk na over volgende vragen:

- › Hoe kan mijn site het verschil maken voor families?
- › Hoe kunnen we deze families voor ons winnen én hen blijvend aan ons binden?
- › Hoe kan dat op een frisse en leerrijke manier, die trouw blijft aan het karakter van de site?

Concrete tips van Dea Birkett, oprichtster van Kids in Museums en familievriendelijkheidsexpert, vind je op pagina 33 van 1. De Basis en op www.kidsinmuseums.org.uk

Zelfevaluatie

Hoe scoor je op vlak van familievriendelijkheid? Waar is nog werk aan de winkel? Test het met (één van) de volgende tools:

- 1** **De familiescan voor musea**
www.toerismevlaanderen.be > familievriendelijkheid
De familiescan is een tool voor intern gebruik waarmee je een beter zicht krijgt op de **noden en wensen van (potentiele) bezoekers** en in welke mate je daar al aan voldoet.
- 2** **Het Familiemanifest van publiek**
www.familiemanifest.be
Selecteer uit **25 concrete actiepunten** die punten waarop jij in jouw museum of erfgoed site wil inzetten en onderteken het Familiemanifest om handige **ondersteuning via kennisuitwisseling** en inspirerende good practices te ontvangen. Bovendien voorziet publiek een kant-en-klare enquête om jouw bezoekers te bevragen.
- 3** **Het manifest van Kids in Museums**
www.kidsinmuseums.org.uk/manifesto
Het manifest van Kids in Museums is een reeks **eenvoudige richtlijnen** waarmee je je eigen cultuurhuis kan evalueren op familievriendelijkheid.
- 4** **De observatietool van FamilieMuseum**
www.familieMuseum.tumblr.com
Met de observatietool van FamilieMuseum kan je **het gedrag van families** in je museum of tentoonstelling vastleggen en zo te weten komen wat ze nu écht doen in die zaal en of ze het naar hun zin hebben.

Publieksonderzoek

Door een publieksonderzoek te organiseren krijg je een duidelijk beeld van de verwachtingen, ervaringen, behoeften en gebruikte communicatiekanalen van de bezoekende families. Vraag de mening van jouw bezoekers:

- Laat jouw bezoekers een enquête invullen, net na het bezoek - op papier of via een tablet - of achteraf via email. Een gastenboek kan ook een eenvoudige, maar waardevolle vorm van feedback zijn.
- Laat gemotiveerde vrijwilligers via een vragenlijst een persoonlijk, diepgaand gesprek voeren met bezoekers. Dat biedt je de kans om nóg meer te weten te komen over hun de wensen en verlangens.
- Organiseer een klankbordsessie met een gevarieerde groep mensen om aanbevelingen te doen over jouw museum of erfgoed site.
- Nodig een aantal onbevooroordeelde families uit en vraag hen om gerichte feedback te geven over elk aspect van de bezoekerscyclus.
- Vergeet zeker de kinderen niet te bevragen met een enquête of klankbordgroep op maat.

Wie het FamilieManifest van publiek ondertekent, ontvangt een kant-en-klare enquête om zijn bezoekers te bevragen. De verwerking van de resultaten gebeurt door publiek. www.familiemanifest.be

7

Actieplan

Ga aan de slag, formuleer en implementeer acties. Met deze negen tips stel je een concreet actieplan op:

- 1** Stel een werkgroep samen van een viertal medewerkers
- 2** Creëer een draagvlak
- 3** Onderscheid strategische van operationele doelstellingen
- 4** Formuleer je acties zo SMART mogelijk: Specifiek - Meetbaar - Acceptabel - Realistisch - Tijdgebonden
- 5** Zet een tijdslimiet op je acties
- 6** Bedenk op voorhand hoe je je actie makkelijk kan evalueren
- 7** Onderneem op korte termijn enkele acties met onmiddellijk resultaat
- 8** Experimenteer je in een tijdelijke tentoonstelling of zet je meteen in op je vaste collectie?
- 9** Doe aan zelfreflectie. Wat werkte wel en wat niet?

Colofon

Verantwoordelijke Uitgever (V.U.)

Peter De Wilde
TOERISMEVLAANDEREN - Grasmarkt 61, 1000 Brussel

Contact

Sara Lefèvre - sara.lefevre@toerismevlaanderen.be
Bernadette Baele - bernadette.baele@toerismevlaanderen.be
Hildegarde Van Genechten - hildegarde.vangenechten@faro.be

Meer informatie

www.toerismevlaanderen.be/familievriendelijkheid

Concept en redactie

MO KA & Maison Slash

Deze publicatie kwam er naar aanleiding van het piloot-project familievriendelijk erfgoed, een samenwerking van Toerisme Vlaanderen met:

FARO, Vlaams Steunpunt voor cultureel erfgoed vzw, Herita, MSK Gent, Raversyde en AfricaMuseum, waarvoor onze oprechte dank.

Met bijzondere dank aan

Alexander Vander Stichelen (FARO, Vlaams Steunpunt voor cultureel erfgoed vzw), Inge van Reeth en Janien Prummel (De Derde Verdieping) en iedereen die meewerkte aan de interviews.

Wettelijk depot

Alle rechten voorbehouden. Behoudens de uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden vervoelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welk wijze ook, zonder de voorafgaande en schriftelijke toestemming van de uitgever.

Depotnummer: D/2019/5635/14/1